

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2016-0000090593

Bijlagen
4

Datum 17 februari 2016
Betreft beslissing op uw Wob-verzoek

Geachte

Bij brief van 7 juli 2015, ontvangen op 8 juli, heeft u bij het ministerie met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over, kort gezegd, jaarverslagen en rapporten over integriteit.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 8 juli 2016.

Over uw verzoek hebben medewerkers van mijn ministerie en van het ministerie van Financiën op 27 augustus met u overlegd. Daarbij zijn afspraken gemaakt over de reikwijdte van het verzoek. Deze zijn op 25 november 2015 door u bevestigd.

Uw verzoek heeft deels betrekking op informatie die berust bij de andere ministeries. In mijn brief van 9 december 2015 heb ik u meegedeeld dat uw verzoek bij brieven van 9 december 2015 ter gedeeltelijke behandeling, te weten voor zover betrekking hebbend op het desbetreffende ministerie, wordt doorgezonden aan dat ministerie. De brieven van 9 december 2015 zijn op 11 december 2015 verzonden.

In de eerste plaats attendeer ik u erop dat de Wob niet van toepassing is op informatie die reeds openbaar is. Verder heeft de Wob uitsluitend betrekking op bij het bestuursorgaan berustende informatie die is neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid. Bestaan desbetreffende documenten niet, dan kunnen deze ook niet openbaar worden gemaakt. Ook kent de Wob geen verplichting om gegevens te verzamelen of te vervaardigen.

Uw verzoek, zoals door u toegelicht en deels beperkt in het gesprek op 27 augustus 2015, heeft betrekking op:

1.

Jaarverslagen over het gevoerde integriteitsbeleid en de naleving van de gedragscode over de periode 2009-2014.

Datum

17 februari 2016

Kenmerk

2016-0000090593

2.

Jaarverslagen/rapporten met alle vragen en meldingen die binnenkomen bij de Vertrouwenspersonen Integriteit, eveneens over de periode 2009-2014.

3.

Rapporten met betrekking tot integriteit en meldingen in de breedste zin. U heeft aangegeven daaronder externe rapporten/onderzoeken te verstaan die op verzoek van departementen zijn opgesteld, bijvoorbeeld door wetenschappers. Dit betreft aldus de op verzoek van het ministerie opgestelde externe rapporten die betrekking hebben op algemene situaties van (meldingen over) integriteitsschendingen zonder herleidbaarheid naar individuele gevallen dan wel naar individuele personen.

In reactie op de mededeling dat het Interdepartementaal Platform Integriteitsmanagement (IPIM) nog maar net is opgericht heeft u uw verzoek ingetrokken voor zover betrekking hebbend op notulen van vergaderingen van dit platform.

De ministeries zullen u afzonderlijk berichten in hoeverre zij in staat zijn in het licht van het voorgaande uw Wob-verzoek te beantwoorden.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna ook: BZK) is namens het kabinet verantwoordelijk voor de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk. Om die reden is met de ministeries afgestemd dat ik daarover in algemene zin u op een aantal zaken attendeer.

De Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van organisatie- en personeelsbeleid van het gehele Rijk met uitzondering van het ministerie van Defensie. Deze gegevens zendt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dan wel de minister voor Wonen en Rijksdienst, bij de verantwoordingsdag (derde woensdag van mei) aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De cijfers over (vermoedelijke) integriteitsschendingen voor de Rijksoverheid zijn sinds 2011 opgenomen in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk. Deze vindt u op de website rijksoverheid.nl. Ik geef u hierbij de directe link naar de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2014:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2015/05/01/jaarrapportage-bedrijfsvoering-rijk-2014>.

Ten behoeve van de Jaarrapportage worden de gegevens over (vermoedelijke) integriteitsschendingen aan de hand van een onderverdeling verzameld. Aangezien de ministeries aan mijn ministerie aan de hand van deze onderverdeling informatie over (vermoedelijke) integriteitsschendingen aanleveren, worden aan u eveneens aan de hand van deze onderverdeling de door u gevraagde gegevens verstrekt. Het betreft een onderverdeling naar de aard van de (vermoedelijke) integriteitsschending, de wijze van onderzoek en eventuele aangifte bij het Openbaar Ministerie (OM), en de wijze van (disciplinaire) afdoening.

De gehanteerde onderverdeling voor de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk is als bijlage bij dit besluit gevoegd (bijlage 1).

Datum
17 februari 2016

In het gesprek op 27 augustus bent u erop geattendeerd dat deze jaarverslagen reeds openbaar zijn.

Kenmerk
2016-0000090593

Gebleken is dat u onder jaarverslagen tevens verstaat overzichten van de interne onderzoeken. Hierover is met u afgesproken dat de ministeries de overzichten van de interne onderzoeken ontsluiten conform de Uniforme registratie Integriteits-schendingen over de jaren 2009 tot en met 2013. Deze zijn eerder naar aanleiding van Wob-verzoeken openbaar gemaakt.

Wat de overzichten over het jaar 2014 betreft, bent u er in het gesprek op geattendeerd dat deze overzichten op het moment van ontvangst van uw Wob-verzoek, welk moment bepalend is voor de reikwijdte van uw verzoek, nog niet bestonden. Om zo maximaal als mogelijk aan uw verzoek te voldoen, is met u afgesproken dat het ministerie van BZK de andere ministeries zal vragen deze gegevens over 2014 te verzamelen en op basis daarvan een overzicht over 2014 voor u te maken.

Bij het opstellen van deze overzichten over 2014 is dezelfde werkwijze gevolgd als bij de eerder gemaakte en gepubliceerde overzichten, te weten dat de gegevens/cijfers over vermoedelijke integriteitsaantastingen zoals opgenomen in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk, in dit geval de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2014, als vertrekpunt zijn genomen. Daarbij wordt, eveneens conform de eerdere werkwijze achtergrondinformatie verstrekt in de vorm van een overzicht met informatie over Aard integriteitsaantasting/verdenking, Soort onderzoek, Handhaving, etcetera.

In reactie op uw verzoek voor zover betrekking hebbend op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties informeer ik u als volgt.

De overzichten van de (vermoedens van) integriteitsschendingen voor het ministerie van BZK over de periode 2009-2013 zijn reeds openbaar. U vindt deze gegevens en overzichten via www.rijksoverheid.nl. Ik noem u bij deze de links naar de desbetreffende vindplaatsen:

2009 en 2010

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/wob-verzoeken/2011/09/16/wob-besluit-met-bijlagen-en-vervolgbesluit-met-bijlagen-integriteit-ambtenaren.html>

2011 en 2012

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/wob-verzoeken/2014/02/04/besluit-wob-verzoek-meldingen-van-vermoedelijke-integriteitsaantastingen-bzk.html>

2013

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/wob-verzoeken/2014/12/16/besluit-wob-verzoek-meldingen-van-mogelijke-integriteitsaantastingen-ministerie-bzk.html>

Datum

17 februari 2016

Kenmerk

2016-0000090593

Het voor u gemaakte overzicht van de (vermoedens van) integriteitsschendingen van het ministerie van BZK in 2014 treft u aan als bijlage 2.
Het betreft in totaal 4 meldingen.

De door u onder punt 2 genoemde jaarverslagen/rapportages van de vertrouwenspersonen integriteit maak ik eveneens openbaar.
Ik merk daarbij het volgende op.

Tot 2013 werd gerapporteerd door middel van een interne nota van de coördinator integriteit aan de Secretaris-generaal. Ondanks het interne karakter van deze documenten maak ik deze openbaar.

U treft deze interne ambtelijke nota's van 4 maart 2010 (en 28 februari 2010), van 11 juli 2011 (en 11 januari 2011) en een intern ambtelijk memo van 25 juni 2012 bijgaand aan (bijlage 3).

Met ingang van 2013 hebben de rapportages van de vertrouwenspersonen integriteit, die tevens vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvorm zijn, een andere vorm gekregen en hebben deze rapportages niet langer een intern vertrouwelijk karakter. Ook deze Jaarrapportage 2013 en Jaarrapportage 2014 treft u bijgaand aan (eveneens bijlage 3).

Wel zult u zien dat op een enkele plaats informatie zwart is gemaakt. Die informatie maak ik niet openbaar.

Dit betreft in de eerste plaats de namen/handtekeningen van de ambtelijke opstellers van de nota's/het memo en namen/handtekeningen van de individuele ambtelijke vertrouwenspersonen, en hun directe contactgegevens zoals doorkiesnummer. Ook betreft dit, in de Jaarrapportage 2014, een foto van de individuele ambtelijke vertrouwenspersonen. Deze gegevens, die in de kantlijn zijn aangegeven met de letter 'p', maak ik niet openbaar in verband met de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen, welk belang wordt vermeld in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob. Dit belang afwegende tegen het belang van openbaarmaking van deze gegevens, acht ik het belang genoemd in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob hier zwaarwegender.

Verder betreft dit zowel in de "Jaarverslagen 2009" (nota van 4 maart 2010) als in de "Jaarverslagen 2010" (memo van 11 juli 2011) een korte passage, in de kantlijn aangegeven met de letter 'I', die inzicht biedt in de werkwijze (methoden en technieken) van de AIVD, zodat artikel 10, aanhef en onder b, van de Wob (veiligheid van de Staat) aan openbaarmaking van die passage in de weg staat.

Het ministerie van BZK beschikt niet over rapporten als door u gevraagd onder punt 3. In zoverre kan ik uw verzoek dan ook niet inwilligen.

Volledigheidshalve doe ik u als bijlage 4 toekomen de 'Regeling vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen en Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK' van 26 juni 2013 (Stcrt 2013, nr. 22473).

Datum

17 februari 2016

Kenmerk

2016-0000090593

Dit Wob-besluit en de stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen worden gepubliceerd op de website www.rijksoverheid.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Richard van Zwol
Secretaris-generaal

Bijlagen

1. onderverdeling voor de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk
2. gegevens BZK 2014
3. jaarverslagen/rapportages van de vertrouwenspersonen integriteit BZK 2009-2014
4. Regeling vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen en Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK van 26 juni 2013.

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directoraat-generaal Organisatie- en Bedrijfsvoering Rijk, Directie Organisatie- en Personeelsbeleid Rijk, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede van de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk

Onderverdeling integriteit

Vraag 1a	Aantal betrokkenen met <u>vermoedens van</u> integriteitsschendingen	gevallen
	Aantal betrokkenen waarvan vermoedens van integriteitsschendingen zijn <u>geconstateerd</u>	gevallen

Vraag 1b	
Aantal interne meldingen	gevallen
Aantal externe meldingen	gevallen
Totaal aantal meldingen	gevallen
Aantal meldingen in het kader van de klokkenluidersregeling	gevallen
Aantal meldingen van Meldpunt M	gevallen

vraag 1c	Type - vermoedelijke - schendingen	meldingen / vermoedens	waarvan geconstateerd
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - financiële schendingen	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - misbruik positie en belangenverstrengeling	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - lekken en misbruik van informatie	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - misbruik van bevoegdheden	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - misbruik van geweldsbevoegdheid	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - ongewenste omgangsvormen	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - misdragingen in de privé-sfeer	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - oneigenlijk gebruik van dienstmiddelen / overschrijding interne regels	gevallen	gevallen
	Het totaal aantal betrokkenen met - vermoedens van - misstand volgens de klokkenluidersregeling	gevallen	gevallen
	Totaal aantal type schendingen	gevallen	gevallen

Vraag 2a (Bestuurlijke / ambtelijke) behandeling	
Volledig feitenonderzoek	gevallen
Alleen vooronderzoek	gevallen
Geen onderzoek	gevallen
Onbekend	gevallen

Vraag 2b Onderzoeksinstantie (onder verantwoordelijkheid bevoegd gezag)	
Intern onderzoek	gevallen
Extern onderzoek	gevallen
Intern onderzoek gevolgd door extern onderzoek	gevallen

Vraag 2c Aangifte bij het Openbaar Ministerie	
Aangifte bij het openbaar Ministerie	gevallen

Vraag 3 Afdoening	a) disciplinair	
	voorwaardelijk	onvoorwaardelijk
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
	gevallen	gevallen
Totaal disciplinair		gevallen
andere afdoening / ambtelijke afdoening (waarschuwingsbrief, coaching etc)		gevallen
geen afdoening		gevallen
Totaal afdoening		gevallen
b) strafrechtelijk (die intern zijn afgerond)		
veroordeling		gevallen
transactie / boete		gevallen
seponering door OM		gevallen
overig		gevallen
niet bekend		gevallen

**Meldingen van (vermoedens van) integriteitschendingen, geregistreerd tbv
Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk**

Bestuursorgaan: Ministerie van BZK, kerndepartement

Jaar: 2014

Aantal ambtenaren	Aard integriteitsaan- tasting/ verdenking	Soort onderzoek	Handhaving
1	Misbruik van positie (omkoping)	Vooronderzoek Aangifte politie	Betrokkene was extern ingehuurd, overeenkomst per direct beëindigd. OM is aangifte/dossier tot twee maal toe kwijtgeraakt, geen verder vervolg.
2	Valsheid in geschrift (betrof hier valse meldingen jegens medewerker)	Aangifte politie	Door aangifte zijn valse meldingen gestopt.
1	Lekken van informatie (vertrouwelijk stuk verloren in OV)	Vooronderzoek	Herkomst departement niet te bepalen, extra voorlichting ter preventie

[Redacted]
Aan

Secretaris-generaal

PRIO
BOA

Contactpersoon

T 070 - 426 [Redacted]

Datum
4 maart 2010

Kenmerk
2010-0 [Redacted]

Bijlagen
3

nota

Jaarverslagen 2009 vertrouwenspersonen integriteit

Aanleiding/probleemstelling

- Jaarlijks gesprek met de vertrouwenspersonen integriteit op 17 maart.
- Jaarverslagen 2009 van de vertrouwenspersonen integriteit.

Advies/actie

- Voorzitter van het jaarlijks gesprek met de vertrouwenspersonen.
- Akkoord met de vertrouwelijke inzage van de jaarverslagen door de voorzitter van de Groepsondernemingsraad BZK.

Toelichting

Jaarverslagen 2009

Hierbij treft u aan de Jaarverslagen van BZK exclusief AIVD (hieronder afgekort tot BZK) en van de AIVD.

Korte samenvatting

1) Aantal contacten. Zowel bij BZK als bij de AIVD heeft een stijging van het aantal contacten bij de vertrouwenspersonen plaatsgevonden in 2009. Bij BZK gaat het om 15 contacten (in 2008: 3 contacten, 2007: 10, in 2006: 16) waarvan drie geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending conform de meldingsprocedure integriteitsinbreuken. Bij de AIVD hebben vier contacten plaatsgevonden die niet geleid hebben tot een melding (in 2008: 2 contacten, 2007: 21 contacten, in 2006: 10).

In de afgelopen jaren zijn grote verschillen waar te nemen in het aantal contacten. Een aanleiding voor de stijging in 2009 is niet goed aan te geven. Onveranderd is dat in het introductie-programma voor nieuwe medewerkers aandacht besteed wordt aan de rol van de vertrouwenspersonen en op intranet informatie over hen te vinden is.

2) Aard problematiek.

Financiële schendingen. Bij BZK had één contact betrekking op diefstal en twee op fraude. Beide contacten over fraude hebben geleid tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending. De integriteitscoördinator heeft dit opgepakt.

Misbruik positie en belangenverstrengeling. Één contact bij BZK richtte zich op een nevenactiviteit met financiële belangen. Ook dit heeft geleid tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending en is door de integriteitscoördinator opgepakt. Het tweede contact had betrekking op het aannemen van geschenken en uitnodigingen.

PERSONEELS VERTROUWELIJK

Lekken en mishbruik van informatie. Bij de AIVD [REDACTED] I
[REDACTED] Bij BZK ging één contact over hard praten in de
trein waarbij de informatie niet neutraal was.

Datum
4 maart 2010

Kenmerk
2010-0000 [REDACTED] P

Misbruik bevoegdheden. Twee contacten bij BZK waren klachten over toegepaste opsporingsmethoden.

Misbruik bedrijfsmiddelen. Één melding bij BZK had hierop betrekking.

Rechtspositionele vragen. Bij BZK waren drie contacten niet echte integriteitsvragen maar hadden te maken met de relatie leidinggevende - medewerker. Bij de AIVD waren dit er twee. De vertrouwenspersonen vervullen in deze situaties een luisterende/adviserende rol. Een derde contact bij de AIVD had betrekking op het bemiddelen in een conflict.

Overig. Bij BZK had één contact betrekking op mogelijk ongewenste beïnvloeding van buitenaf. Er was een adviesvraag over mogelijke belangenverstrengeling en een vraag over de combinatie van dienst- en privéreis.

Vertrouwelijk inzage GOR

Sinds 2000 is het een gebruik om de voorzitter van de Groepsondernemingsraad vertrouwelijke inzage te geven in de rapportages van de vertrouwenspersonen integriteit. U wordt geadviseerd om dat gebruik voort te zetten.

2009

Aan : secretaris-generaal BZK
Via : directeur Personeel & Organisatie P
Van : [REDACTED] vertrouwenspersonen integriteit
Betreft : Jaarverslag 2009 van de vertrouwenspersonen integriteit
Datum : 28 februari 2010

Taken vertrouwenspersonen integriteit

De twee vertrouwenspersonen integriteit zijn per 1 oktober 2005 voor drie jaar benoemd. De benoeming is per 1 oktober 2008 voor drie jaar verlengd. Zij hebben volgens artikel 2 van het Besluit vertrouwenspersonen integriteit BZK de volgende taken:

1. 'hoort desgevraagd de medewerker aan, wiens integriteit in het geding is of dreigt te raken, en geeft advies over de wijze waarop hij daarmee kan omgaan;
2. adviseert desgevraagd de medewerker over de wijze waarop deze kan omgaan met kennis over mogelijke integriteitsinbreuken binnen het ministerie'.

Volgens artikel 3 van genoemd besluit 'brengt de vertrouwenspersoon jaarlijks aan de secretaris-generaal een vertrouwelijk en geanonimiseerd verslag uit over het aantal behandelde zaken, de aard daarvan en de ter zake gegeven adviezen'.

Werkwijze van de vertrouwenspersonen integriteit

De vertrouwenspersonen integriteit hebben elkaar geïnformeerd over de ontvangen vragen en aard en diepgang van de door hun verstrekte adviezen. Waar nodig hebben zij onderling afgestemd over het uit te brengen advies. Hun bedoeling is om een zo groot mogelijke consistentie te bereiken in de taakuitoefening.

Aan de vertrouwenspersonen gestelde vragen in 2009

Voor de in 2009 aan de vertrouwenspersonen gestelde vragen en adviezen wordt verwezen naar de bijlage.

Overige aan de vertrouwenspersonen integriteit- gelieerde taken

Naast de formele taken van de vertrouwenspersonen integriteit hebben zij een klankbordrol vervuld in het kader van het algemene BZK-beleid integriteit. In dat kader heeft ook een bijeenkomst plaatsgevonden met de bedrijfsmaatschappelijk werkers/trouwenspersonen ongewenste intimiteiten van BZK en de vertrouwenspersonen integriteit van de AIVD.

De vertrouwenspersonen integriteit hechten eraan het accent te leggen op de zuivere rol waar zij (formeel) voor staan (zie Besluit) en de meer algemene beleidsadviserende rol op het brede terrein van de integriteit beperkt te houden.

Bijlage Jaarverslag 2009 vertrouwenspersonen integriteit

1. Aantal contacten

	Aantal
Contacten die geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	3
Contacten die <u>niet</u> geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	12

2. Soort gesprekken

	Aantal	Indicatie bestede tijd in minuten ¹
Telefonisch	7	90
Face to face	8	420
Schriftelijke communicatie / mail	8	80
Totaal	23	590

3 Aard problematiek

	Uitsplitsing	Aantal	Beklaagde = leidinggevende	Beklaagde = medewerker
Financiële schendingen	- diefstal/ verduistering - fraude - overig, namelijk	1 2	1	1 1
Misbruik positie en belangenverstrengening	- nevenactiviteiten met financiële belangen - omkoping (corruptie) - geschenken, uitnodigingen - overig, namelijk	1 1	1	1
Lekken en misbruik van informatie	- lekken, misbruik van informatie - Verlies/ diefstal informatiedragers (usb-sticks ed.) - overig, namelijk hard praten in de trein	1		1
Misbruik bevoegdheden	- opsporingsmethoden, dwangmiddelen - meineed, valsheid in geschrifte - afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen - overig, namelijk	2	2	
Misbruik gewelds- bevoegdheid	- fysiek geweld - vuurwapengebruik - overig, namelijk			
Ongewenste omgangsvormen	- discriminatie - seksuele intimidatie - verbale agressie en geweld - fysiek agressie en geweld - overig, namelijk			

¹ totale tijd afronden op halve uren

Misbruik bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels	- misbruik en ongewenst gebruik van e-mail/ internet - misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.) - overig, namelijk	1	1	
Misdraging in privé- sfeer	- namelijk			
Misstanden volgens de klokkenluiders- regeling	- een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu - een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst			
Overig, namelijk	-vraag over rechtspositie / geen goede verstandhouding tussen leidinggevende en medewerker - melding van mogelijk ongewenste beïnvloeding van buitenaf - vraag om advies over combinatie dienstreis/privéreis - adviesvraag over mogelijke belangenverstrengeling	3 1 1 1	1 n.v.t. n.v.t.	2 1 n.v.t. n.v.t..
Totaal		15	6	7

4. Ondernomen acties

	Aantal
Intake / luisteren	15
Adviseren	13
Begeleiden	
Informereren van het lijnmanagement	1
Verwijzen naar: - vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen - bedrijfsarts / BMW - mediator - intern anders - extern	
Overig, namelijk melding mogelijke integriteitsbreuk aan bevoegd gezag	1
Totaal	30

Aan de Secretaris-generaal
Van [redacted] P

PRIO
Beleid en Organisatie Advies

Contactpersoon

T 070 - 426 [redacted]

Datum
11 juli 2011

Kenmerk
2011-[redacted] P

Bijlagen
2

nota

Jaarverslagen 2010 vertrouwenspersonen integriteit

Aanleiding/probleemstelling

Hierbij treft u aan de jaarverslagen 2010 van de vertrouwenspersonen integriteit van het voormalig BZK.

Advies/actie

- Ik wil u vragen kennis te nemen van de jaarverslagen 2010 van de vertrouwenspersonen integriteit.
- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de vertrouwelijke inzage van de jaarverslagen door de voorzitter van de Groepsondernemingsraad.

Toelichting

Jaarverslagen 2010

Hierbij treft u aan de Jaarverslagen van het voormalig BZK exclusief AIVD (hieronder afgekort tot het kerndepartement) en van de AIVD.

Korte samenvatting

1) Aantal contacten. In 2010 is het aantal contacten in vergelijking tot 2009, nagenoeg hetzelfde gebleven. Bij het kerndepartement ging het om 16 contacten (in 2009: 15); bij de AIVD vonden vijf contacten plaats (in 2009: 4). Geen van de contacten hebben geleid tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending conform de meldingsprocedure integriteitsinbreuken. In het introductie-programma voor nieuwe medewerkers is aandacht besteed aan de rol van de vertrouwenspersonen en op intranet is informatie over hen te vinden. Daarnaast hebben de vertrouwenspersonen op verzoek een aantal voorlichtings-bijeenkomsten verzorgd.

2) Aard problematiek.

Bij het kerndepartement was sprake van drie contacten over misbruik positie en belangenverstrengelingen. Één contact had betrekking op het misbruik van bevoegdheden, één ander betrof het misbruik van bedrijfsmiddelen. Drie contacten hadden te maken met ongewenste omgangsvormen.

Bij de AIVD v

Een ander contact had betrekking op het functioneren van een collega. I

Bij het kerndepartement en de AIVD waren de helft van de contacten niet echte integriteitsvragen maar hadden te maken met de relatie leidinggevende – medewerker. De vertrouwenspersonen vervulden in deze situaties een luisterende/ adviserende rol.

Vertrouwelijk inzage GOR

Sinds 2000 is het een gebruik om de voorzitter van de Groepsondernemingsraad vertrouwelijke inzage te geven in de rapportages van de vertrouwenspersonen integriteit. U wordt geadviseerd om dat gebruik voort te zetten.

Datum
11 juli 2011

Kenmerk
2011-20002

 P

Aan : secretaris-generaal BZK
 Via : directeur Personeel & Organisatie
 Van : vertrouwenspersonen integriteit
 Betreft : Jaarverslag 2010 van de vertrouwenspersonen integriteit
 Datum : 11 januari 2011

Taken vertrouwenspersonen integriteit

De twee vertrouwenspersonen integriteit zijn per 1 oktober 2005 voor drie jaar benoemd. De benoeming is per 1 oktober 2008 voor drie jaar verlengd. Zij hebben volgens artikel 2 van het Besluit vertrouwenspersonen integriteit BZK de volgende taken:

1. 'hoort desgevraagd de medewerker aan, wiens integriteit in het geding is of dreigt te raken, en geeft advies over de wijze waarop hij daarmee kan omgaan;
2. adviseert desgevraagd de medewerker over de wijze waarop deze kan omgaan met kennis over mogelijke integriteitsinbreuken binnen het ministerie'.

Volgens artikel 3 van genoemd besluit 'brengt de vertrouwenspersoon jaarlijks aan de secretaris-generaal een vertrouwelijk en geanonimiseerd verslag uit over het aantal behandelde zaken, de aard daarvan en de ter zake gegeven adviezen'.

Werkwijze van de vertrouwenspersonen integriteit

De vertrouwenspersonen integriteit informeren elkaar regelmatig over de ontvangen vragen en de door hun verstrekte adviezen. Waar nodig stemmen zij onderling af over het uit te brengen advies. Hun bedoeling is om een zo groot mogelijke consistentie te bereiken in de taakuitoefening.

Aan de vertrouwenspersonen gestelde vragen in 2010

Voor de in 2010 aan de vertrouwenspersonen gestelde vragen en adviezen wordt verwezen naar de bijlage.

Overige aan de vertrouwenspersonen integriteit- gelieerde taken

Naast de formele taken van de vertrouwenspersonen integriteit hebben zij een klankbordrol vervuld in het kader van het algemene BZK-beleid integriteit. In dat kader heeft ook een bijeenkomst plaatsgevonden met de bedrijfsmaatschappelijk werkers/trouwenspersonen ongewenste intimiteiten van BZK en de vertrouwenspersonen integriteit van de AIVD.

Één van de vertrouwenspersonen, [REDACTED] heeft op verzoek van de Ondernemersraad van DGV een toelichting gegeven aan de leden van deze OR over de werkwijze van de vertrouwenspersonen integriteit tegen de achtergrond van het integriteitsbeleid van BZK [REDACTED] P [REDACTED] heeft dit op verzoek van de directeur BPR tijdens twee lunchbijeenkomsten voor medewerkers van BPR (totaal ca. 40) gedaan.

Gevolgen van de kabinetsformatie voor de inrichting en bezetting van de functie van functievertrouwenspersoon integriteit.

Als gevolg van de kabinetsformatie is de samenstelling van het ministerie van BZK gewijzigd. Verschillende onderdelen van de voormalige ministeries van VROM/WWI en van Justitie zijn

samengevoegd met BZK, terwijl de onderdelen DG Veiligheid en Inspectie OOV van BZK gingen deel uitmaken van het ministerie van V en J.

Één van de nu functionerende vertrouwenspersonen voor het kernministerie van BZK [REDACTED] P
P [REDACTED] is met het onderdeel waarvoor hij werkzaam is (DGV maar nu gedetacheerd bij de IOOV) overgegaan naar het ministerie van V en J.

In de overgangsfase van de afgelopen maanden is [REDACTED] P beschikbaar gebleven als vertrouwenspersoon integriteit, met de kanttekening dat hij vertrouwensvragen die leiden tot een formeel vervolg binnen de organisatie van BZK, zou overdragen aan zijn collega

Deze keuze is gemaakt om te voorkomen dat er in de overgangsfase een lacune zou ontstaan in de beschikbaarheid van vertrouwenspersonen integriteit.

P [REDACTED] zal worden voorgedragen voor ontslag als vertrouwenspersoon integriteit binnen BZK.

[REDACTED] P

[REDACTED] P

Bijlage Jaarverslag 2010 vertrouwenspersonen integriteit

1. Aantal contacten

	Aantal
Contacten die geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	
Contacten die <u>niet</u> geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	16

2. Soort gesprekken

	Aantal	Indicatie bestede tijd in minuten ¹
Telefonisch	7	90
Face to face	16	1380
Schriftelijke communicatie / mail	4	150
Totaal	27	1620

3 Aard problematiek

	Uitsplitsing	Aantal	Beklaagde = leidinggevende	Beklaagde = medewerker
Financiële schendingen	- diefstal/ verduistering - fraude - overig, namelijk			
Misbruik positie en belangenverstrengeling	- nevenactiviteiten, financiële belangen - omkoping (corruptie) - geschenken, uitnodigingen - overig, namelijk	1 1 1	Externe partij 1	1
Lekken en misbruik van informatie	- lekken, misbruik van informatie - verlies/ diefstal informatiedragers (usb-sticks ed.) - overig, namelijk			
Misbruik bevoegdheden	- opsporingsmethoden, dwangmiddelen - meeneed, valsheid in geschrifte - afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen - overig, namelijk	1	1	
Misbruik geweldsbevoegdheid	- fysiek geweld - vuurwapengebruik - overig, namelijk			
Ongewenste omgangsvormen	- discriminatie - seksuele intimidatie - verbale agressie en geweld - fysiek agressie en geweld - overig, namelijk	1 2	2	1

¹ totale tijd afronden op halve uren

Misbruik bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels	- misbruik en ongewenst gebruik van e-mail/ internet - misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.) - overig, namelijk	1		1
Misdraging in privé- sfeer	- namelijk			
Misstanden volgens de klokkenluiders- regeling	- een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu - een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst			
Overig, namelijk	-Verstoorde arbeidsverhouding -	9	4	5
Totaal		17	9	8

4. Ondernomen acties

	Aantal
Intake / luisteren	16
Adviseren	16
Begeleiden	4
Informereren van het lijnmanagement	2
Verwijzen naar:	
- vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen	1
- bedrijfsarts / BMW	1
- mediator	
- intern anders namelijk eigen management	1
- extern	
Overig, namelijk doorverwijzing BVA	1
Totaal	42

5. Kort overzicht van overige bevindingen en aanbevelingen

Hierbij kan het gaan om verschillende zaken die je in het jaarverslag kwijt wilt, zoals waar jullie tegenaan zijn gelopen, wat jullie is opgevallen, wat voor verbetering vatbaar is, wat goed gaat, etc.

De positie van het integriteitsbeleid en de rol van de vertrouwenspersoon integriteit zijn niet altijd helder.

De Secretaris-generaal

P&O
Beleid en Organisatie Advies

Contactpersoon

[Redacted]
T 070 - 426 [Redacted]

Datum
25 juni 2012

Bijlagen
6

memo

Jaargesprek vertrouwenspersonen

Hierbij informeer ik u over de volgende punten:

1. de jaarlijkse bijeenkomst met de vertrouwenspersonen integriteit
2. de jaarverslagen 2011 van de vertrouwenspersonen integriteit;

Ad 1 Het jaargesprek met de vertrouwenspersonen integriteit vindt plaats op 2 juli 2012 van 15.00 – 16.00 uur in de Willem van Oranjezaal. De agenda en een fotopresentielijst van de gasten zijn bijgevoegd. Op uw verzoek vorig jaar, zijn dit jaar ook de vertrouwenspersonen integriteit van de Dienst Terugkeer en Vertrek en van de Immigratie – en Naturalisatiedienst aanwezig. Deze twee diensten combineren reeds de rol van vertrouwenspersoon integriteit met de rol van vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen.

Ad 2 In bijlage 1 treft u de jaarverslagen 2011 van het kernministerie – inclusief de baten lasten diensten van het Directoraat-Generaal Organisatie Bedrijfsvoering Rijk- en de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) aan; in bijlage 2 is het jaarverslag van de Rijksgebouwendienst opgenomen (RGD); in bijlage 3 treft u de jaarverslagen van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en van de Immigratie – en Naturalisatiedienst (IND) aan.

Het *aantal contacten* in 2011 bij het kernministerie, AIVD, RGD, IND en DT&V is respectievelijk 8, 9, 16, 15 en 103 geweest. Daarbij valt op dat bij de IND het aantal contacten hoger is dan bij de andere onderdelen. Mogelijk dat een grotere bekendheid van de vertrouwenspersonen (die bij de IND op locatie werkzaam zijn) daar aan heeft bijgedragen.

Bij de *aard van de problematiek* valt op dat een relatief groot aantal contacten bij de onderdelen te maken heeft met de relatie leidinggevende – medewerker (zoals bijvoorbeeld een verstoorde arbeidsverhouding). In de voorgaande jaren was deze trend ook zichtbaar. Echter, in het licht van de bezuinigingen is vroegtijdige signalering van deze problematiek een extra aandachtspunt. Indien het CHRM-beraad in augustus instemt met het advies om voortaan de twee rollen van vertrouwenspersonen te combineren in één persoon bij een benoeming, dan zal vanuit het integriteitsbeleid ingezet worden op een grotere bekendheid van de vertrouwenspersonen en op de vindbaarheid op Rijksportaal en relevante intranetten. Dit kan mede bijdragen aan een vroegtijdige signalering van deze problematiek. Daarnaast spelen leidinggevers hier ook een belangrijke rol in.

Bijlage Jaarverslag 2011 vertrouwenspersonen integriteit

1. Aantal contacten

	Aantal
Contacten die geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	2
Contacten die <u>niet</u> geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	6

2. Soort gesprekken

	Aantal	Indicatie bestede tijd in minuten ¹
Telefonisch	4	95 minuten
Face to face	4	420 minuten
Schriftelijke communicatie / mail	2	75 minuten
Totaal	10	430 minuten

3 Aard problematiek

	Uitsplitsing	Aantal	Beklaagde = leidinggevende	Beklaagde = medewerker
Financiële schendingen	- diefstal/ verduistering - fraude - overig, namelijk			
Misbruik positie en belangenverstrengeling	- nevenactiviteiten, financiële belangen - omkoping (corruptie) - geschenken, uitnodigingen - overig, namelijk	1		1
Lekken en misbruik van informatie	- lekken, misbruik van informatie - verlies/ diefstal informatiedragers (usb-sticks ed.) - overig, namelijk			
Misbruik bevoegdheden	- opsporingsmethoden, dwangmiddelen - meeneed, valsheid in geschrifte - afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen - overig, namelijk			
Misbruik geweldsbevoegdheid	- fysiek geweld - vuurwapengebruik - overig, namelijk			
Ongewenste omgangsvormen	- discriminatie - pesten - (seksuele) intimidatie - verbale agressie en geweld - fysiek agressie en geweld - overig, namelijk	1	x	

¹ totale tijd afronden op halve uren

Misbruik bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels	- misbruik en ongewenst gebruik van e-mail/ internet - misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.) - overig, namelijk	1	x	
Misdraging in privé- sfeer	- namelijk			
Misstanden volgens de klokkenluiders- regeling	- een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu - een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst			
Overig, namelijk	-onjuiste procedure in benoemingsprocedure - onheuse behandeling (bleek kwestie van disfunctionerende medewerker) - verstoorde relatie met leidinggevende - informeren naar de rol van VP	1 1 1 1	X X X n.v.t.	n.v.t.
Totaal		7		

4. Ondernomen acties

	Aantal
Intake / luisteren	6 (1 hiervan betrof een verzoek om 'standby' te staan voor als een gesprek dat betrokkene zou voeren 'mis zou lopen'. Betrokkene belde terug met de mededeling dat zijn gesprek goed was verlopen en dat er geen behoefte meer was aan een gesprek met een VP)
Adviseren	4
Begeleiden	3
Informeren van het lijnmanagement	2
Verwijzen naar: - vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen - bedrijfsarts / BMW - mediator - intern anders - extern	1
Overig, namelijk	- Verwezen naar direct leidinggevende - Leidinggevende heeft toegezegd met betrokkene in gesprek te gaan.
Totaal	16

5. Kort overzicht van overige bevindingen en aanbevelingen

- Er is geen afwijkende procedure als de klacht o.a. de SG zelf betreft. Dat kan zowel de VP als de SG in een lastige positie brengen. Misschien is het een idee om daar een afwijkende procedure voor op te stellen.

- De vertrouwenspersoon WBI heeft de dubbelfunctie van VPI en VPO. De gegevens worden gecombineerd weergegeven in het jaarverslag VPO.

Jaarverslag 2012 vertrouwenspersonen integriteit BZK kernministerie

1. Aantal contacten

	Aantal
Contacten die geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	0
Contacten die <u>niet</u> geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	4

2. Soort gesprekken

	Aantal	Indicatie bestede tijd in minuten ¹
Telefonisch	3	90 minuten
Face to face	1	60 minuten
Schriftelijke communicatie / mail		
Totaal	0	150 minuten

3 Aard problematiek

	Uitsplitsing	Aantal	Beklaagde = leidinggevende	Beklaagde = medewerker
Financiële schendingen	- diefstal/ verduistering - fraude - overig, namelijk			
Misbruik positie en belangenverstrengeling	- nevenactiviteiten, financiële belangen - omkoping (corruptie) - geschenken, uitnodigingen - overig, namelijk			
Lekken en misbruik van informatie	- lekken, misbruik van informatie - verlies/ diefstal informatiedragers (usb-sticks ed.) - overig, namelijk			
Misbruik bevoegdheden	- opsporingsmethoden, dwangmiddelen - meeneed, valsheid in geschrifte - afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen - overig, namelijk			
Misbruik geweldsbevoegdheid	- fysiek geweld - vuurwapengebruik - overig, namelijk			
Ongewenste omgangsvormen	- discriminatie - pesten - (seksuele) intimidatie - verbale agressie en geweld - fysiek agressie en geweld - overig, namelijk			

¹ totale tijd afronden op halve uren

Misbruik bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels	- misbruik en ongewenst gebruik van e-mail/ internet - misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.) - overig, namelijk			
Misdraging in privé-sfeer	- namelijk			
Misstanden volgens de klokkenluiders-regeling	- een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu - een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst			
Overig, namelijk	- arbeidsgeschillen - verzoeken om informatie	2 2		
Totaal				

4. Ondernomen acties

	Aantal
Intake / luisteren	2
Adviseren	2
Begeleiden	
Informereren van het lijnmanagement	
Verwijzen naar: - vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen - bedrijfsarts / BMW - mediator - intern anders - extern	Voor de volledigheid wordt vermeld dat naast het vermelde aantal meldingen bij één van de vertrouwenspersonen een melding is binnengekomen die bestemd was voor de RGD. Deze zaak is dan ook overgedragen aan de vertrouwenspersoon integriteit van de RGD die deze zaak in haar eigen jaarverslag heeft meegenomen.
Overig, namelijk	
Totaal	

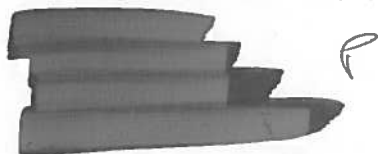
5. Kort overzicht van overige bevindingen en aanbevelingen

Het is natuurlijk een goed teken dat er bij de vertrouwenspersonen Integriteit van het kernministerie van BZK in 2012 slechts een zeer gering aantal contacten is geweest. Tegelijk roept het natuurlijk de vraag op of de vertrouwenspersonen wel voldoende bekend zijn en of zij wel laagdrempelig genoeg zijn om een melding te doen. Vergeleken met voorgaande jaren en vergeleken met andere organisaties is het onwaarschijnlijk dat er bij medewerkers geen twijfels over de integriteit van collega's zouden zijn die het melden waard zijn of die het in ieder geval waard zouden zijn het gesprek met een vertrouwenspersoon aan te gaan.

De paar contacten die er wel zijn geweest, betroffen vooral informatievragen en bleken soms niet te gaan om een integriteitskwestie maar om een arbeidsgeschil. Er blijkt soms gewoon behoefte om te sparren met een vertrouwenspersoon, waarbij overigens ook niet altijd duidelijk is of iemand wil spreken met de vertrouwenspersoon integriteit of de vertrouwenspersoon ongewenst gedrag. De voorgenomen samenvoeging van deze taken in één persoon maakt dit probleem natuurlijk kleiner.

De vertrouwenspersonen adviseren om nog meer aandacht te besteden aan de bekendheid van de vertrouwenspersonen en aan de mogelijkheid vertrouwelijk een gesprek met hen aan te gaan. Het kan daarbij helpen als duidelijker wordt gemaakt dat iemand niet per se een "melding" hoeft te doen als hij een gesprek met de vertrouwenspersoon aan wil gaan. De vertrouwenspersoon zou veel meer de rol van "klankbord" moeten hebben waarmee medewerkers bij vragen en twijfels (over integriteit) terecht kunnen.

Vertrouwenspersonen Integriteit BZK (kernministerie)

Jaarrapportage 2013 vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen BZK (exclusief AIVD)

1. Inleiding

In juli 2013 heeft de minister van BZK acht vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen¹ benoemd. In de jaren daarvoor waren er vertrouwenspersonen integriteit, vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen. Het combineren van de twee rollen in één persoon, heeft als voordeel dat medewerkers met iedere (vermeende) integriteits- of omgangsvormen schending contact kunnen opnemen met één en dezelfde vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon biedt een luisterend oor, is vraagbaak, steunpunt en adviseur voor medewerkers. De vertrouwenspersoon helpt medewerkers om het probleem te analyseren, te verhelderen en om vervolgstappen te zetten (zoals aanspreken, doorverwijzen, klacht indienen bij de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen, melding maken bij de beveiligingsautoriteit, zich erbij neerleggen etc). De vertrouwenspersonen zijn in beginsel beschikbaar voor het hele ministerie.

De oude regelingen op het gebied van de vertrouwenspersonen en de klachtencommissie ongewenste omgangsvormen zijn medio 2013 vervangen door een nieuwe regeling die in de Staatscourant is gepubliceerd.

2. Analyse van de gegevens

Mede door de samenvoeging van de rollen van de vertrouwenspersonen is dit jaar gestart met een andere manier van registreren van de casussen. Dat bemoeilijkt een zorgvuldige vergelijking met 2012. Wel lijkt het erop dat het aantal casussen met vertrouwenspersonen bij BZK is toegenomen.

In 2013 werden 44 casussen bij vertrouwenspersonen aangemeld. Het grootste deel hiervan werd gedaan in de tweede helft van 2013. In die periode vond ook een aantal maal communicatie over de vertrouwenspersonen plaats op Rijksportaal en in de decentrale HRM-beraden. Deze communicatieactiviteiten hebben mogelijk een rol gespeeld in de stijging van het aantal contacten: hoe zichtbaarder en bekender de vertrouwenspersonen, hoe groter de kans dat medewerkers hen weten te vinden.

Circa 85% van de casussen in 2013 had betrekking op ongewenste omgangsvormen. Het zwaartepunt lag daarbij op verbale intimidatie/ botte bejegening, meestal in de relatie leidinggevende richting medewerker. De gevolgen bij medewerkers die ongewenste omgangsvormen ondervonden, waren vaak groot (verlies aan vertrouwen in de organisatie en in zichzelf, verminderd werkplezier, slaapprobleem, depressieve gevoelens). In enkele gevallen heeft het zelfs geleid tot ziekmeldingen en het zoeken naar een andere functie. Meer dan eens was sprake van een relatie met taakstellingen, reorganisaties, fusies of de gesprekscyclus. Deze ontwikkelingen waarbij de (werk)druk op leidinggevenden en medewerkers toeneemt, zijn naar alle waarschijnlijkheid van invloed op de stijging van het aantal ongewenste omgangsvormen. In 2013 werden er geen klachten ingediend bij de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen van BZK. Dit is waarschijnlijk met name te danken aan de laagdrempelige toegang tot en adequate advisering en bemiddeling door de vertrouwenspersonen integriteit en

¹ Bij integriteit kan gedacht worden aan belangenverstrengeling, diefstal, fraude, lekken van informatie, schending van de geheimhoudingsplicht als ook misbruik van bevoegdheden, oneigenlijk gebruik van dienstmiddelen en misstanden. Uitingen van ongewenste omgangsvormen zijn seksuele intimidatie, rassendiscriminatie maar ook pesten, agressie en geweld.

ongewenste omgangsvormen, waardoor medewerkers geen reden zagen om het (wat formelere) traject via de Klachtencommissie te bewandelen.

De overige 15% van de casussen die aan vertrouwenspersonen zijn voorgelegd, lag op het terrein van integriteit anders dan ongewenste omgangsvormen (9%) en op het gebied van de relatie leidinggevende – medewerker waarbij integriteit of ongewenste omgangsvormen niet in het geding was (bijvoorbeeld arbeidsconflict, onvrede organisatiebeleid) (6%). Wat betreft integriteit hebben de casussen niet geleid tot een melding van een vermoeden van een integriteitschending bij de beveiligingsautoriteit.

3. Professionalisering en communicatie

In 2013 heeft een aantal professionaliserings- en communicatieactiviteiten plaatsgevonden.

Op het gebied van professionalisering:

- de nieuwe vertrouwenspersonen hebben in het najaar een opleiding bij het EC O&P of bij BIOS gevolgd. De bestaande vertrouwenspersonen die voor het eerst de rollen zijn gaan combineren, zijn bijgeschoold;
- twee bijeenkomsten zijn georganiseerd (in juni en december) met alle vertrouwenspersonen, de voorzitter en leden van de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen en de beveiligingsautoriteit van BZK. Doel ervan was kennismaking, uitwisseling en afstemming van informatie;
- een aantal vertrouwenspersonen heeft in december deelgenomen aan een themadag 'Vertrouwenspersoon, laat je zien', georganiseerd door EC O&P;
- een aantal vertrouwenspersonen neemt deel aan een interdepartementale intervisiegroep.

Op het gebied van communicatie:

- in juli is met de benoeming van de nieuwe vertrouwenspersonen, een nieuwsbericht geplaatst op Rijksportaal. Ook is op de BZK home pagina informatie over de vertrouwenspersonen geplaatst en in de Rijksadresgids is hun rol aangegeven;
- na de zomer is in de decentrale HRM-beraden een memo besproken over de geactualiseerde gedragscode integriteit en de nieuwe vertrouwenspersonen;
- in november is een nieuwsbericht op Rijksportaal geplaatst met een video over de huidige vertrouwenspersonen.

4. Aandachtspunten en aanbevelingen van de vertrouwenspersonen

In algemene zin

- Om de bekendheid en zichtbaarheid te vergroten, periodiek aandacht besteden aan de vertrouwenspersonen. Tevens het verder toegankelijk maken van achterliggende documentatie zoals richtlijnen voor het melden van integriteitschendingen en ongewenste omgangsvormen.
- Mede in het kader van het managen van verwachtingen aandacht besteden aan waar de rol van de vertrouwenspersoon begint, waar de rol eindigt en wat de eigen verantwoordelijkheid van de medewerker blijft.
- Indien een casus aan het hogere management wordt voorgelegd is het van belang dat zowel direct leidinggevende als de betrokken medewerker wordt gehoord.
- Gezien de rolinvulling van HRM –in eerste instantie adviseur van het management–, is een aandachtspunt dat een medewerker die in de problemen zit eigenlijk geen goede hulp/ondersteuning heeft en al gauw alleen staat.

Op het terrein van ongewenste omgangsvormen

- Aandacht en bewustwording op gang brengen voor het scheppen van een arbeidsklimaat waar men elkaar op een respectvolle manier aanspreekt. Daarnaast is het van belang dat er een arbeidsklimaat is waar ongewenste omgangsvormen bespreekbaar zijn. Het bespreekbaar maken van ongewenste omgangsvormen blijkt voor veel medewerkers lastig te zijn en daarmee loopt BZK een risico. Belangrijk is dat er een goed begrip binnen de organisatie is van wat wel en niet als gepast gedrag gezien wordt.
- Aandacht besteden aan de vaardigheden van leidinggevend en op het gebied van communicatie. Bij een respectvolle manier van met elkaar omgaan hoort een communicatiestijl waarbij sprake is van vertrouwen, transparantie, het opzoeken van de dialoog en bespreken van wederzijdse verwachtingen. Deze communicatieaspecten vormen de basis voor een gezond arbeidsklimaat en het behalen van goede resultaten.

Bijlage: Cijfers en aantallen bij de Jaarrapportage 2013 vertrouwenspersonen BZK (exclusief AIVD).

1. Aantal casussen

	Aantal
Aantal casussen dat zowel betrekking heeft op integriteit als op ongewenste omgangsvormen	6
Aantal casussen op het terrein van ongewenste omgangsvormen	33
Aantal casussen op het terrein van integriteit	2
Aantal casussen overig (geen integriteit en geen ongewenste omgangsvormen)	3
Totaal	44

2. Soort contact (per casus zijn er meestal meerdere contacten)

	Aantal
Telefonisch	39
Face to face	64
Schriftelijke communicatie / mail	91

3 Aard problematiek

	Uitsplitsing	Aantal	Beklaagde = leidinggevende	Beklaagde = medewerker
Financiële schendingen	- diefstal/ verduistering - fraude - overig, namelijk	1		1
Misbruik positie en belangenverstrengeling	- nevenactiviteiten, financiële belangen - omkoping (corruptie) - geschenken, uitnodigingen - overig, namelijk misbruik hiërarchische positie, geen toepassing weder hoor	1 2	1 2	
Lekken en misbruik van informatie	- lekken, misbruik van informatie - verlies/ diefstal informatiedragers (usb-sticks ed.) - overig, namelijk			
Misbruik bevoegdheden	- opsporingsmethoden, dwangmiddelen - meeneed, valsheid in geschrifte - afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen - overig, namelijk			
Misbruik geweldsbevoegdheid	- fysiek geweld - vuurwapengebruik - overig, namelijk			
Ongewenste omgangsvormen	- discriminatie - pesten - verbale intimidatie/ botte bejegening - seksuele intimidatie - fysieke agressie en geweld - overig, namelijk	3 5 26 2 1	3 3 25 2	2 1 1
Misbruik	- misbruik en ongewenst gebruik van e-mail/			

bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels	internet - misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.) - overig, namelijk			
Misdraging in privé-sfeer	- namelijk			
Misstanden volgens de klokkenluiders-regeling	- een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu - een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst			
Overig, namelijk	- arbeidsconflict, onvrede organisatiebeleid	3	2	1
Totaal²		44	38	6

4. Ondernomen acties

	Aantal
Intake / luisteren	40
Adviseren	41
Begeleiden	24
Informereren van het lijnmanagement	7
Verwijzen naar:	
- bedrijfsarts / BMW	8
- mediator	3
- intern anders	4
- extern	8
Overig, namelijk	1

² Totaal van aantal 'Aard problematiek' (kopje 3) is identiek aan totaal van 'Aantal casussen' (kopje 1) omdat bij 3 alleen de zwaarste problematiek wordt aangegeven.

2014

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Jaarrapportage 2014

Vertrouwenspersonen Integriteit en Ongewenste Omgangsvormen BZK

Inhoud

I	Inleiding	3
II	De vertrouwenspersonen aan het woord	4
III	Analyse van de gegevens	5
	3.1 Aantal casussen	5
	3.2 Aard van de casussen	6
	3.3 Werkzaamheden	7
	3.4 Communicatie	7
	3.5 Professionalisering	7
IV	Conclusie en aanbevelingen	8
	4.1 Conclusie	8
	4.2 Aanbeveling	8
Bijlagen	Cijfers en aantallen bij de Jaarrapportage 2014	9

I Inleiding

BZK streeft naar een cultuur waarin medewerkers elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. Als men aarzelt om ongewenst gedrag, een integriteitschending of een vermoeden hiervan bij de leidinggevende te melden, dan kan men terecht bij een vertrouwenspersoon.

Jaarlijks leveren de acht vertrouwenspersonen van BZK informatie die de basis is voor deze jaarrapportage. De cijfers zijn samengevoegd en anoniem. Op basis van deze samengevoegde informatie vindt analyse van de gevens plaats en volgen er aanbevelingen voor de toekomst. De informatie van de AIVD is niet in deze rapportage opgenomen.

De vertrouwenspersoon is een collega, voor vijf jaar benoemd door de minister, en heeft een onafhankelijke positie. De vertrouwenspersoon is er voor alle medewerkers. Zowel op het gebied van ongewenste omgangsvormen als op het vlak van integriteit.

De vertrouwenspersoon:

- biedt een luisterend oor, is vraagbaak, steunpunt en adviseur;
- helpt het probleem te analyseren, te duiden, emotie en feiten te scheiden en adviseert over mogelijke vervolgstappen;
- doet niets zonder toestemming van de melder, tenzij er sprake is van een strafbaar feit.

Uitgebreide informatie over de vertrouwenspersonen en over de regeling 'Vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen en de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK' is te vinden op [Rijksporaal](#).

II De vertrouwenspersonen aan het woord

Integriteit is een belangrijk uitgangspunt voor ons werk als rijksambtenaar. In onze werkomgeving is geen plaats voor ongewenst gedrag zoals belangenverstrengeling, diefstal, fraude, lekken van informatie, schending van de geheimhoudingsplicht, misbruik van bevoegdheden, oneigenlijk gebruik van dienstmiddelen, (seksuele) intimidatie, discriminatie, pesten, agressie en geweld.

Ben je slachtoffer, getuige of vermoed je ongewenst gedrag? Bespreek het dan ten eerste met je collega's en leidinggevende. Als dat niet mogelijk is of als dit je niet verder helpt, neem dan contact op met een van ons. Wij zijn de vertrouwenspersonen binnen BZK en bouwen samen met jou aan een transparante en veilige werkomgeving voor iedereen.

Wij zijn in dienst bij het Rijk, hebben zelf het nodige meegemaakt, kunnen ons goed inleven in personen en situaties en zijn bekend met de organisatie en cultuur binnen de Rijksoverheid. Je kunt bij ons terecht om je hart te luchten, voor informatie over regels en procedures en voor advies wat te doen.

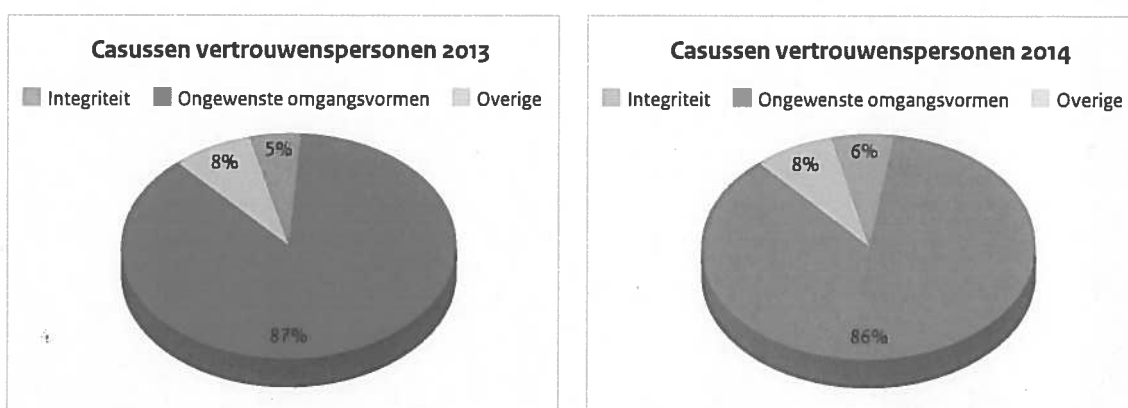
Vlnr:

Voor meer informatie en contactgegevens: zie ook de video op [Rijkspitaal](#).

III Analyse van de gegevens

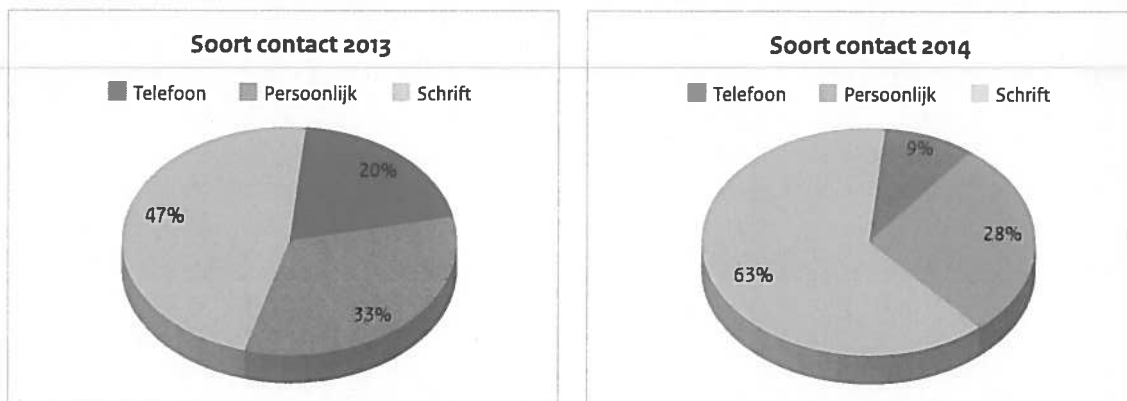
3.1 Aantal casussen

In 2014 zijn 48 casussen besproken met vertrouwenspersonen, waarvan achteraf 4 casussen niet een ongewenste omgangsvorm of schending van integriteit betroffen.

Van de met een vertrouwenspersoon besproken casussen heeft niet één casus geleid tot een formele klacht bij de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK of een integriteitsmelding die in behandeling is genomen door de integriteitscoördinator. De vertrouwenspersoon biedt een luisterend oor, inventariseert en bespreekt mogelijkheden om de situatie te veranderen. Doel is dat dit verdere escalatie voorkomt en bijdraagt aan een verandering die wenselijk is voor de melder van de case. Hier zijn zowel de medewerkers als leidinggevend en daarmee uiteindelijk de organisatie bij gebaat.

Net als vorig jaar vindt het meeste contact per e-mail plaats. Iedere casus start met een persoonlijke intake. Daarna is er vooral contact per e-mail. Dit laat onverlet dat de meeste tijd, 66 van de totaal 99 uren, besteed wordt aan persoonlijk contact.

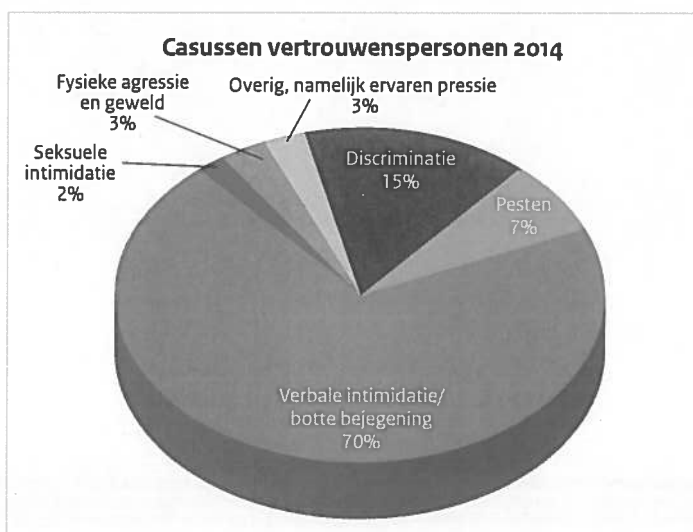

3.2 Aard van de casussen

De casussen betreffen net als vorig jaar vooral ongewenst gedrag. 6% van de casussen die aan vertrouwenspersonen zijn voorgelegd lag op het terrein van integriteit. 8% van de besproken casussen bleken achteraf een arbeidsconflict te zijn of hadden betrekking op het organisatiebeleid. Ook dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

86% van alle casussen die met een vertrouwenspersoon zijn besproken had betrekking op ongewenste omgangsvormen. Net zoals in 2013 lag ook in 2014 het zwaartepunt bij het ervaren van verbale intimidatie/botte bejegening (70% van alle ongewenste omgangsvormen) door de leidinggevende richting de medewerker.

Vooraf de bejegening door de leidinggevende tijdens functioneringsgesprekken wordt vaak ervaren als ongewenst (intimidatie/pesten/discriminatie). Dit jaar hebben de vertrouwenspersonen ook signalen ontvangen van leeftijdsdiscriminatie. Ouderen zien de wens van de organisatie om te verjongen als signaal dat hun ervaring en expertise ondergeschikt zijn aan de kennis van jonge nieuwkomers. Ook is er melding gemaakt van leeftijdsdiscriminatie in het aannamebeleid, zowel bij externe als bij interne sollicitanten.

3.3 Werkzaamheden

De vertrouwenspersonen doen de werkzaamheden naast hun reguliere werkzaamheden. Er zijn geen afspraken gemaakt over de tijd die wordt besteed aan het werk dat zij verrichten. Uit de cijfers kan opgemaakt worden dat een casus gemiddeld twee uur vergt.

Dit geeft een beperkt beeld van de totale investering in de functie van de vertrouwenspersoon. De constant aanwezige 'antenne' en de signalering van aandachtspunten binnen de organisatie, maar ook scholing en professionalisering brengen een investering in tijd met zich mee. Enkele van de werkzaamheden betreffen:

- Informatiebijeenkomsten voor medewerkers en leidinggevend
- Intervisie
- Professionaliseringssessies onder leiding van de coördinerend adviseur integriteit
- Netwerkbijeenkomsten (VPIO)
- Gesprekken met de OR, DG en anderen
- Administratieve werkzaamheden zoals de bijdrage voor de jaarrapportage
- De ontbijtbijeenkomst met de SG
- Overleg met de klachtencommissie
- Training en cursussen

3.4 Communicatie

Tijdens de centrale introductiebijeenkomst voor nieuwe medewerkers bij BZK wordt tijdens het onderdeel over veiligheid en integriteit ook aandacht besteed aan de rol van de vertrouwenspersonen.

Daarnaast ontvangt iedere nieuwe medewerker bij indiensttreding de Gedragscode Integriteit en legt deze de eed of belofte af indien deze nog niet eerder is afgelegd. Bij dit moment wordt ook bijzondere aandacht besteed aan integriteit. Uitgebreide informatie over integriteit en vertrouwenspersonen te vinden op [intranet](#).

Met nieuwsberichten op Rijksportaal is in 2014 aandacht besteed aan:

- aanbieden van het jaarverslag aan de SG
- integriteit tijdens vakantieverlof
- integriteit en relatiegeschenken

Binnen diverse organisatieonderdelen zijn aanvullende acties geweest om integriteit beter bespreekbaar te maken. Zo zijn er binnen een organisatieonderdeel workshops gegeven rond de thema's 'Vertrouwen en Respect' door de vertrouwenspersoon en de bedrijfsmaatschappelijk werker. In de workshops zijn diverse casussen op interactieve manier behandeld en is toegelicht wat de rollen van de bedrijfsmaatschappelijk werker en de vertrouwenspersoon zijn.

3.5 Professionalisering

Er zijn vier professionaliseringsbijeenkomsten georganiseerd onder leiding van een trainer van Nyenrode in samenwerking met het Bureau Integriteit Openbare Sector. Deze werden georganiseerd voor de vertrouwenspersonen, de Beveiligingsautoriteit en de integriteit-coördinator om kennis op te frissen, te verdiepen en de rol van de vertrouwenspersoon eigen te maken. Daarnaast konden de vertrouwenspersonen deel nemen aan de interdepartementale intervisiegroep vertrouwenspersonen van UBR ECO&P.

IV Conclusie en aanbevelingen

4.1 Conclusie

Bij BZK zijn de regelgeving en de Gedragscode Integriteit op orde. In 2014 zijn, net als in 2013, de meeste meldingen aan vertrouwenspersonen gedaan door medewerkers die ongewenste omgangsvormen hebben ervaren in de relatie met hun leidinggevende.

Geen enkele casus heeft geleid tot een formele klacht bij de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK of een integriteitsmelding die in behandeling is genomen door de integriteitscoördinator.

In 2014 heeft de implementatie van de nieuwe (rijksbrede) HR cyclus zijn beslag gekregen en maakt het onderwerp integriteit nu ook vast onderdeel uit van het gesprek tussen leidinggevende en medewerker.

4.2 Aanbevelingen

De samenleving wordt complexer en veeleisender. Dat vraagt om andere manieren van samenwerken en leiderschap. Binnen de organisatie zelf, maar zeker ook in relatie tot de buitenwereld. BZK wil een organisatie zijn waarin oprechte samenwerking, met een open blik de verbindingen leggen en actieve expertiseontwikkeling en kennisdeling centraal staan.

Dat betekent werken vanuit de waarden van ambtelijk vakmanschap. Integriteit is daarmee onlosmakelijk verbonden. Daarbij hoort een toenemende bewustwording over integriteit en het bespreekbaar houden van wat wel en niet als gepast gedrag wordt aangemerkt. Elkaar kunnen en durven aanspreken. Vanuit wederzijds vertrouwen, transparantie en duidelijke verwachtingen. Niet met een 'opgeven vingertje', maar bewust van onze bijzondere status als ambtenaar; dienaar van het publiek belang. Om aan deze doelen vanuit integriteitsbeleid een bijdrage te leveren, zet BZK in 2015 in op de volgende aanbevelingen:

- het vergroten van de bekendheid van vertrouwenspersonen;
- het bevorderen van de voorbeeldfunctie leidinggevenden;
- het implementeren van een meldplicht financiële belangen;
- het periodiek aandacht vragen voor integriteit bij medewerkers en leidinggevenden;
- blijvende aandacht voor integriteit in de gesprekscyclus;
- het proces van de meldingsprocedure integriteit en klachtencommissie ongewenste omgangsvormen stroomlijnen.

Nadere uitwerking van deze aanbevelingen en actiepunten staat in de actieplannen voor het dossier integriteit 2015.

Bijlage

Cijfers en aantallen bij de Jaarrapportage 2014
vertrouwenspersonen BZK

1. Aantal casussen en herkomst

1a. Aantal casussen	Aantal
Aantal casussen op het terrein van integriteit	3
Aantal casussen op het terrein van ongewenste omgangsvormen	41
Overige	4
Totaal	48

1b. Nadere specificatie van 1a.	Aantal
Aantal casussen die geleid hebben tot een melding van een vermoeden van een integriteitsschending (conform meldingsprocedure integriteitsinbreuken)	0
Aantal casussen die geleid hebben tot een melding bij de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen	0

2. Soort contacten (per casus zijn er meestal meerdere contacten)

	Aantal	Indicatie bestede tijd in uren
Telefonisch	18	9
Face to face	55	66
Schriftelijke communicatie / mail	121	21
Totaal	194	96

*excl. voorbereiding/verslag en overige VP-activiteiten

3. Aard problematiek

	Uitsplitsing	Aantal	Beklaagde = leidinggevende	Beklaagde = medewerker
Financiële schendingen	- diefstal/ verduistering - fraude - overig, namelijk			
Misbruik positie en belangenverstrengeling	- nevenactiviteiten, financiële belangen - omkoping (corruptie) - geschenken, uitnodigingen - overig, namelijk	2	2	
Lekken en misbruik van informatie	- lekken, misbruik van informatie - verlies/ diefstal informatiedragers (usb-sticks ed.) - overig, namelijk	1		1
Misbruik bevoegdheden	- opsporingsmethoden, dwangmiddelen - meeneed, valsheid in geschrifte - afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen - overig, namelijk			
Misbruik geweldsbevoegdheid	- fysiek geweld - vuurwapengebruik - overig, namelijk			
Ongewenste omgangsvormen	- discriminatie - pesten - verbale intimidatie/ botte bejegening - seksuele intimidatie - fysieke agressie en geweld - overig, namelijk ervaren pressie	6 3 28 1 1 1	6 3 28 1	1 1
Misbruik bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels	- misbruik en ongewenst gebruik van e-mail/ internet - misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.) - overig, namelijk			
Misdraging in privésfeer	- namelijk			
Misstanden volgens de klokkenluidersregeling	- een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu - een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst	1	1	
Overig, namelijk	Organisatiebeleid Arbeidsconflict	1 3	1 3	
Totaal¹		48	45	3

¹ Totaal van aantal 3 'Aard problematiek' (kopje 3) is identiek aan totaal van 1a 'Aantal casussen' (kopje 1) omdat bij 3 alleen de zwaarste problematiek wordt aangegeven.

4. Ondernomen acties

	Aantal
Intake / luisteren	48
Adviseren	44
Begeleiden	12
Op verzoek melder informeren van het lijnmanagement	5
Verwijzen naar:	
- bedrijfsarts / BMW	6
- mediator	1
- intern anders (leidinggevend)	1
- extern (juridisch adviseur)	3
Overig, namelijk:	
Samengewerkt met bedrijfsarts/BMW/VPO/I	
Intervisie en coaching	2
Totaal	122

De contactgegevens van de Vertrouwenspersonen Integriteit en Ongewenste Omgangsvormen zijn te vinden op het Rijksportaal, evenals de Gedragscode Integriteit BZK.

Dit is een uitgave van:
**Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Vertrouwenspersonen BZK
p/a Directie Personeel & Organisatie
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
integriteit@minbzk.nl

Juli 2015 | 86338

Regeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 juni 2013, nr. 2013-0000349785, houdende regels vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen en de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK (Regeling vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen en Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Gelet op artikel 9:14 van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 3, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, artikel 8, eerste lid, van het Besluit melden vermoeden van misstand bij Rijk en Politie en de artikelen 4 en 6 van de Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel;

Gehoord de Groepsondernemingsraad van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Besluit:

§ 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *de minister*: de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- b. *het ministerie*: het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- c. *de AIVD*: de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst;
- d. *medewerker*: degene die werkzaamheden verricht of heeft verricht bij het ministerie, ingeval van het melden van het vermoeden van een misstand als ambtenaar in de zin van het Algemeen Rijksambtenarenreglement;
- e. *het Besluit*: het Besluit melden vermoeden van misstand bij Rijk en Politie;
- f. *ongewenste omgangsvormen*: factoren van direct of indirect onderscheid in de arbeidssituatie die stress teweeg brengen, met inbegrip van intimidatie, seksuele intimidatie, agressie, geweld en pesten;
- g. *de melding*: het zich wenden tot de vertrouwenspersoon in verband met ongewenste omgangsvormen;
- h. *de melder*: de medewerker die zich in verband met ongewenste omgangsvormen tot de vertrouwenspersoon heeft gewend;
- i. *klacht*: schriftelijke klacht over ongewenste omgangsvormen;
- j. *klachtencommissie*: de in artikel 8 bedoelde commissie.

§ 2 Werkingsgebied

Artikel 2

1. De medewerker die een misstand vermoedt kan zich wenden tot een vertrouwenspersoon.
2. De medewerker die wordt of is geconfronteerd met ongewenste omgangsvormen kan zich wenden tot een vertrouwenspersoon of tot de klachtencommissie.

§ 3 Vertrouwenspersoon integriteit en ongewenste omgangsvormen

Artikel 3

1. Er zijn een of meer vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen.
2. De vertrouwenspersoon ressorteert als zodanig rechtstreeks onder de secretaris-generaal, met dien verstande dat de vertrouwenspersoon die is aangewezen voor de AIVD als zodanig rechtstreeks onder het hoofd van de AIVD ressorteert.

Artikel 4

1. De vertrouwenspersoon wordt aangewezen en van zijn taak ontheven door de minister.
2. Aanwijzing vindt, behoudens tussentijdse taakontheffing, plaats voor de duur van vijf jaar en kan telkens voor vijf jaar worden verlengd.

Artikel 5

De vertrouwenspersoon heeft op het gebied van integriteit de taak die is omschreven in artikel 8, tweede lid, van het Besluit.

Artikel 6

De vertrouwenspersoon heeft op het gebied van ongewenste omgangsvormen in ieder geval de volgende taken en bevoegdheden:

- a. het opvangen, begeleiden en van advies dienen van de melder en het zo nodig doorverwijzen naar een professionele hulpverlenende instantie of hulpverlener;
- b. het inwinnen van inlichtingen die noodzakelijk zijn om tot een goed inzicht te komen over de melding en de mogelijkheden om te komen tot een oplossing;
- c. het door middel van het inschakelen van een deskundige, bemiddelaar of mediator trachten tot een oplossing te komen;
- d. het adviseren over eventueel verder te nemen stappen en het behulpzaam zijn van de melder bij eventueel verder te nemen stappen;
- e. het ondersteunen en begeleiden van de melder bij het indienen van een klacht bij de klachtencommissie en bij het horen door die commissie;
- f. het verlenen van nazorg aan de melder;
- g. het signaleren van knelpunten in de uitvoering van het beleid, het verstrekken van inlichtingen over de mogelijkheden tot voorkoming en bestrijding van ongewenste omgangsvormen in de organisatie en het geven van gevraagd of ongevraagd advies op dit gebied aan de secretaris-generaal respectievelijk aan het hoofd van de AIVD als het die dienst betreft;
- h. het geven van voorlichting op het gebied van ongewenste omgangsvormen.

Artikel 7

1. De vertrouwenspersoon of -personen brengen jaarlijks voor 1 mei gezamenlijk een verslag uit aan de secretaris-generaal respectievelijk aan het hoofd van de AIVD als de vertrouwenspersoon of -personen voor de AIVD is of zijn aangewezen.
2. Het verslag bevat een geanonimiseerd overzicht van zijn of hun werkzaamheden in het voorgaande kalenderjaar.

§ 4 Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK

Artikel 8

Er is een Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK.

Artikel 9

1. De commissie heeft tot taak het verrichten van onderzoek naar elke bij haar ingediende klacht en het uitbrengen van een rapport van bevindingen, vergezeld van een advies en eventuele aanbevelingen, aan de minister respectievelijk aan het hoofd van de AIVD ingeval de klacht is ingediend door een medewerker van de AIVD.
2. Als tijdens het onderzoek naar de klacht zowel klager als de aangeklaagde bereid blijken tot bemiddeling of mediation schort de commissie de behandeling van de klacht op.
3. Afdeling 9.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing.

Artikel 10

1. De commissie bestaat uit:
 - a. een voorzitter, tevens lid, niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de minister;
 - b. ten minste twee overige leden.

2. De leden van de commissie hebben plaatsvervangers.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter treedt een van de andere leden of een plaatsvervangend lid op als voorzitter.
4. De leden en de plaatsvervangend leden worden benoemd en ontslagen door de minister. De benoeming geldt, behoudens tussentijds ontslag, voor vijf jaar en kan telkens voor vijf jaar worden verlengd. Ingeval van tussentijds ontslag vindt tussentijdse benoeming plaats van een nieuw of plaatsvervangend lid voor de resterende periode.

Artikel 11

De commissie wordt bijgestaan door een secretaris die wordt aangewezen door de Manager van het Cluster Advies van het Expertisecentrum Organisatie en Personeel van de Werkmaatschappij.

Artikel 12

1. De bij de behandeling van een klacht betrokken leden van de commissie stellen het rapport en het advies bij meerderheid van stemmen vast. Geen van de leden onthoudt zich van stemming.
2. De bij de behandeling van een klacht betrokken fungerend voorzitter en leden ondertekenen het rapport, het advies en de eventuele aanbevelingen.
3. De secretaris draagt zorg voor de verzending van het rapport, het advies en de eventuele aanbevelingen.

Artikel 13

De commissie kan van de minister en van het hoofd van de AIVD de medewerking verlangen die zij nodig acht voor de behandeling van de klacht.

Artikel 14

1. De commissie registreert alle schriftelijk ingediende klachten.
2. De commissie brengt jaarlijks voor 1 mei een verslag uit aan de minister.
3. Het verslag bevat een geanonimiseerd overzicht van het aantal en de aard van de klachten in het voorgaande kalenderjaar en de strekking van de adviezen die daarover zijn uitgebracht. Het verslag kan aanbevelingen van algemene aard bevatten.

Artikel 15

1. De commissie draagt zorg dat de op klachten betrekking hebbende dossiers die door de commissie zijn aangelegd worden overgedragen aan de directeur Personeel en Organisatie respectievelijk aan het hoofd van de AIVD voor zover de dossiers betrekking hebben op klachten die zijn ingediend door medewerkers van de AIVD.
2. De directeur Personeel en Organisatie respectievelijk het hoofd van de AIVD ziet namens de minister toe op de zorgvuldige bewaring van de overgedragen dossiers en draagt zorg voor de vernietiging hiervan. Vernietiging vindt plaats uiterlijk twee jaar nadat de termijn voor het instellen van rechtsmiddelen tegen beslissingen met betrekking tot de klacht is verlopen.

§ 5 Rechtspositie

Artikel 16

1. Een lid of gewezen lid van de klachtencommissie respectievelijk een vertrouwenspersoon of gewezen vertrouwenspersoon ondervindt in zijn positie als medewerker geen nadeel van zijn activiteiten in het kader van voorkoming en bestrijding van ongewenste omgangsvormen.
2. Een klager ondervindt in zijn positie als medewerker geen nadeel van het te goeder trouw indienen van een klacht.

§ 6 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 17

Voor de eerste maal worden als vertrouwenspersonen en commissieleden aangewezen de personen die als zodanig waren aangewezen ingevolge de in artikel 18 genoemde regelingen en besluiten.

Artikel 18

Ingetrokken worden:

- a. de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Binnenlandse Zaken;
- b. de Klachtenregeling rassendiscriminatie Binnenlandse Zaken;
- c. de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst;
- d. de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Rijks Bedrijfsgezondheids en Bedrijfsveiligheidsdienst en
- e. het Besluit vertrouwenspersonen integriteit BZK.

Artikel 19

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 20

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen en Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 26 juni 2013

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk.*

TOELICHTING

Algemeen

In 1995 zijn de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Binnenlandse Zaken, de Klachtenregeling rassendiscriminatie Binnenlandse Zaken, de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Rijks Bedrijfsgezondheids en Bedrijfsveiligheidsdienst van kracht geworden. In deze regelingen was onder meer de aanwijzing van vertrouwenspersonen op het gebied van seksuele intimidatie en rassendiscriminatie geregeld. In 1999 is het Besluit vertrouwenspersonen integriteit BZK tot stand gebracht, dat voorzorg in het aanwijzen van een of meer vertrouwenspersonen integriteit.

Met ingang van 1 januari 2010 is voorts het Besluit melden vermoeden van misstand bij Rijk en Politie (hierna: het Besluit) in werking getreden. Bij het vermoeden van een misstand gaat het om een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels, een gevaar voor de gezondheid, veiligheid of het milieu of een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst. Per saldo gaat het derhalve om een vermoeden van inbreuk op de integriteit. In artikel 8, eerste lid, van dat besluit is voorzien in het aanwijzen van een of meer vertrouwenspersonen bij de organisatie.

Mede door de ontwikkelingen in de samenleving is het taakgebied van de vertrouwenspersonen seksuele intimidatie en rassendiscriminatie in de praktijk verbreed naar andere ongewenste omgangsvormen, zoals agressie en geweld, pesten, treiteren, roddelen, stalking, geruchtenverspreiding en discriminatie op het werk. De genoemde regelingen uit de jaren negentig zijn inmiddels dan ook gedateerd. Daarnaast blijkt dat voor de medewerkers de rollen van de vertrouwenspersonen integriteit respectievelijk ongewenste omgangsvormen niet zo duidelijk te onderscheiden zijn. Er bestaat de behoefte om bij één en dezelfde vertrouwenspersoon terecht te kunnen en niet naar een andere vertrouwenspersoon te worden doorverwezen. De rollen van vertrouwenspersonen op beide terreinen liggen feitelijk in elkaars verlengde.

In verband met een en ander is besloten de onderhavige regeling tot stand te brengen, onder gelijktijdige intrekking van voornoemde regelingen en besluiten van BZK. Daarbij is tevens voorzien in het instellen van één Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK in plaats van de verschillende klachtencommissies voor seksuele intimidatie en rassendiscriminatie.

De regeling biedt de basis voor de aanwijzing van vertrouwenspersonen integriteit en ongewenste omgangsvormen. De verbreding van het taakgebied van seksuele intimidatie en rassendiscriminatie tot ongewenste omgangsvormen strookt met artikel 3, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet, waarin de werkgever wordt verplicht tot het voeren van een beleid dat is gericht op de voorkoming en als dat niet mogelijk is beperking van psychosociale arbeidsbelasting.

Aangezien de procedure bij het behandelen van het vermoeden van een misstand reeds is opgenomen in hoofdstuk 3 van het Besluit zijn hierover geen bepalingen opgenomen.

Anders dan voorheen is er voor gekozen geen aparte regeling voor de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: AIVD) meer tot stand te brengen. De onderhavige regeling bevat op een aantal plaatsen bepalingen waarbij rekening is gehouden met de bijzondere positie van die dienst.

Artikelen

Artikel 1

In dit artikel zijn de begripsomschrijvingen opgenomen. Bij de omschrijving van ongewenste omgangsvormen is als uitgangspunt de begripsomschrijving van psychosociale arbeidsbelasting in artikel 1 van de Arbeidsomstandighedenwet genomen, met uitzondering van het daarin genoemde element werkdruk, dat niet valt te kwalificeren als ongewenste omgangsvorm. Het gaat om de factoren van direct of indirect onderscheid in de arbeidssituatie die stress teweeg brengen, met inbegrip van intimidatie, seksuele intimidatie, agressie en geweld en pesten. Onder stress wordt in dit verband verstaan: een toestand die als negatief ervaren lichamelijke, psychische of sociale gevolgen heeft.

Met de omschrijving 'direct of indirect onderscheid' is aangesloten bij verschillende gelijke behandelingswetten, waarin onder direct respectievelijk indirect onderscheid wordt verstaan dat iemand op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid, burgerlijke staat, leeftijd, handicap of chronische ziekte, respectievelijk dat een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen van een bepaalde godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, burgerlijke staat, leeftijd dan wel een hetero- of homoseksuele gerichtheid of met een handicap of chronische

ziekte bijzonder treft. De term discriminatie wordt in dit kader niet gebruikt.

Intimidatie is gedrag dat met direct onderscheid verband houdt en dat tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast en dat een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.

Bij seksuele intimidatie wordt bedoeld op enige vorm van verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd.

Bij agressie en geweld gaat het om voorvallen waarbij een werknemer verbaal, psychisch of fysiek wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van arbeid.

Pesten betreft alle vormen van intimiderend gedrag met een structureel karakter van een of meer medewerkers gericht tegen een medewerker of een groep van medewerkers die zich niet kan of kunnen verdedigen tegen dit gedrag, zoals treiteren, roddelen, stalking en geruchtenverspreiding op het werk.

Deze regeling biedt een ieder die werkzaam is of is geweest bij BZK die een misstand vermoedt de mogelijkheid zich te wenden tot een vertrouwenspersoon. Degene die met ongewenste omgangsvormen te maken krijgt of te maken heeft gehad kan zich wenden tot een vertrouwenspersoon of tot de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK.

De regeling is, waar het gaat om ongewenste omgangsvormen, niet alleen bedoeld voor medewerkers met een ambtelijke aanstelling, maar ook voor anderen die werkzaamheden verrichten of hebben verricht bij of voor BZK, zoals gedetacheerd en ingehuurd personeel, uitzendkrachten en stagiaires. Dit is tot uitdrukking gebracht in onderdeel d, waar de medewerker wordt omschreven als: degene die werkzaamheden verricht of heeft verricht bij het ministerie, ingeval van het melden van het vermoeden van een misstand als ambtenaar in de zin van het Algemeen Rijksambtenarenreglement. De reden voor de beperking in het laatste zinsdeel is dat bij een vermoeden van een misstand ingevolge het Besluit alleen de (gewezen) ambtenaar in de zin van het Algemeen Rijksambtenarenreglement zich tot een vertrouwenspersoon kan wenden.

Artikelen 3 tot en met 7

In deze artikelen zijn de aanwijzing, taakonthefving en de taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersonen geregeld. Aanwijzing vindt, behoudens tussentijdse taakonthefving, plaats voor de duur van vijf jaar. Aanleiding voor tussentijdse taakonthefving kan bijvoorbeeld zijn dat de vertrouwenspersoon, om welke reden dan ook, daarom verzoekt of omdat hij de dienst verlaat (artikel 4).

De taak op het gebied van integriteit is omschreven in artikel 8, tweede lid, van het Besluit. Derhalve is in artikel 5 naar deze bepaling verwezen. De taak is omschreven als:

- a. een ambtenaar op diens verzoek adviseren over een melding;
- b. de hoogste ambtelijke leidinggevende te informeren over een melding en
- c. het bevoegd gezag en de hoogste ambtelijke leidinggevende te adviseren over vermoedens van misstanden.

De in artikel 6 genoemde taken en bevoegdheden op het gebied van ongewenste omgangsvormen komen grotendeels overeen met die van artikel 5 van de Klachtenregeling rassendiscriminatie Binnenlandse Zaken en van artikel 5 van de Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel. Conform de praktijk zijn daar nog de onder b, c, g en h opgesomde onderwerpen aan toegevoegd, zoals het – voor de hand liggende – inwinnen van inlichtingen die noodzakelijk zijn om tot een goed inzicht te komen over de melding en de mogelijkheden om te komen tot een oplossing. Niet uit te sluiten valt dat er gaandeweg behoefte blijkt aan een verdere aanvulling van deze taken en bevoegdheden. Daarin is voorzien door in de aanhef van het eerste lid ‘in ieder geval’ op te nemen.

Artikelen 8, 10 en 11

Met deze artikelen is voorzien in de instelling van de Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen BZK, de samenstelling van de commissie, de benoemingsperiode van haar leden en plaatsvervangende leden en het secretariaat van de commissie.

De Manager van het Cluster Advies van het Expertisecentrum Organisatie en Personeel van de Werkmaatschappij wijst op grond van artikel 11 de secretaris van de commissie aan, vanwege de binnen die dienst beschikbare expertise op dit terrein.

Artikelen 9 en 12

In deze artikelen zijn de taken en enige algemene instructies over de werkwijze van de commissie opgenomen. De commissie is ingesteld op grond van artikel 9:14 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Ingevolge artikel 9, tweede lid, is afdeling 9.1.3 van de Awb van toepassing. Het is niet nodig in de onderhavige regeling bepalingen op te nemen over de te volgen procedure bij de

behandeling van klachten omdat dat al is geregeld in afdeling 9.1.2, waarop afdeling 9.1.3 een aanvulling is.

Artikel 13

Ingevolge artikel 13 kan de commissie van de minister en van het hoofd van de AIVD de medewerking verlangen die zij nodig acht voor de behandeling van een klacht. Het gaat daarbij om zaken die nodig zijn om tot een juiste oordeelsvorming te kunnen komen, zoals het vragen van inlichtingen aan daarvoor in aanmerking komende derden, het instellen of doen instellen van een onderzoek op de werkplek – bijvoorbeeld als de commissie zich door het verhandelde tijdens de hoorzitting niet voldoende geïnformeerd acht –, of het zich door deskundigen van advies en bijstand laten dienen. Uiteraard vindt de verplichting om medewerking te verlenen plaats binnen wettelijke grenzen. Zo zal het hoofd van de AIVD geen inlichtingen behoeven te verstrekken als daardoor de nationale veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat zouden kunnen worden geschaad.

Artikelen 14 en 15

Op grond van artikel 9:12a van de Awb draagt het bestuursorgaan zorg voor registratie van de bij hem ingediende schriftelijke klachten en publiceert jaarlijks een verslag over deze klachten (geanonimiseerd). Aangezien met de onderhavige regeling de medewerker zich rechtstreeks tot de klachtencommissie kan wenden ligt het in de rede de registratie aldaar te laten plaatsvinden.

In artikel 15 is de overdracht van de op klachten betrekking hebbende dossiers aan respectievelijk de directeur Personeel en Organisatie en het hoofd van de AIVD geregeld.

Een dergelijke bepaling was ook opgenomen in zowel artikel 13 van de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie BiZa als in artikel 13 van de Regeling vertrouwenspersonen en klachtencommissie seksuele intimidatie en rassendiscriminatie Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.

Artikel 16

In het eerste lid van dit artikel is vastgelegd dat medewerkers die lid zijn of zijn geweest van de klachtencommissie respectievelijk vertrouwenspersoon zijn of zijn geweest geen nadeel in hun rechtspositie ondervinden van hun activiteiten in het kader van voorkoming en bestrijding van ongewenste omgangsvormen. Te denken valt bijvoorbeeld aan minder goede promotiekansen, verslechtering van de werkomstandigheden, een slechte beoordeling of ontslag.

Met het tweede lid wordt een klager die te goeder trouw een klacht heeft ingediend dezelfde bescherming geboden. Hiermee wordt beoogd de drempel om een klacht in te dienen te verlagen. Dat laat onverlet dat er aanleiding kan zijn om een passende maatregel te nemen wanneer blijkt dat de klager ten onrechte een klacht heeft ingediend. Het niet te goeder trouw zijn van de klager zal echter niet snel worden aangenomen.

De rechtsbescherming van de melder van een vermoedelijke misstand en van de vertrouwenspersoon op het gebied van de integriteit is vastgelegd in artikel 2 van het Besluit en behoeft derhalve geen regeling.

Artikel 17

Met artikel 18 is een aantal regelingen en besluiten ingetrokken. Daarmee ontvalt de grondslag aan de benoeming van de vertrouwenspersonen en de leden van de respectieve klachtencommissies. In artikel 17 is daarom een overgangsbepaling opgenomen met de strekking te voorkomen dat er op dat punt een vacuüm ontstaat.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk.*